

ΝΟΜΟΘΕΤΙΚΟ ΕΡΓΟ

Ο θεσμικός ρόλος του Υπουργείου Δικαιοσύνης, σύμφωνα με το Σύνταγμα, συνίσταται στα εξής:

Να εκσυγχρονίζει τις λειτουργίες και τους μηχανισμούς απονομής της Δικαιοσύνης με την υλοποίηση μεταρρυθμιστικών τομών στη δικαιοδοτική λειτουργία, για την εύρυθμη και ταχύτερη απονομή της,

Να ασκεί ορθή, προοδευτική και αποτελεσματική σωφρονιστική πολιτική,

Να προασπίζει τα ανθρώπινα δικαιώματα, δημιουργώντας προς τούτο όλες τις απαιτούμενες προϋποθέσεις.

Η επίτευξη της ανωτέρω πολιτειακής αποστολής του Υπουργείου Δικαιοσύνης πραγματοποιείται με την ανάληψη σχετικών νομοθετικών πρωτοβουλιών για την θέσπιση κανόνων εσωτερικού δικαίου ή εναρμόνισης της εσωτερικής νομοθεσίας προς τους κανόνες διεθνούς δικαίου.

1) Ποια είναι η διαδικασία κατάρτισης και ψήφισης ενός σχεδίου νόμου;

Όταν προκύπτει ανάγκη τροποποίησης ή συμπλήρωσης της ισχύουσας νομοθεσίας ή θέσπισης νέων κανόνων δικαίου ή ένταξης στην εσωτερική νομοθεσία κανόνων διεθνούς δικαίου :

- Ο αρμόδιος Υπουργός αναθέτει σε ειδική νομοπαρασκευαστική επιτροπή την κατάρτιση σχεδίου νόμου.
- Το προσχέδιο αποστέλλεται στην Κεντρική Νομοπαρασκευαστική Επιτροπή (ΚΕΝΕ) που υπάγεται στη Γενική Γραμματεία της Κυβέρνησης, η οποία έχει τη δυνατότητα να διατυπώσει παρατηρήσεις στο κείμενό του, νομοτεχνικού κυρίως περιεχομένου.
- Ακολουθεί η κατάθεση του σχεδίου νόμου στη Βουλή συνοδευμένου από σχετική Αιτιολογική Έκθεση που περιέχει τους λόγους και τους σκοπούς των προτεινομένων ρυθμίσεων, Έκθεση Αξιολόγησης Συνεπειών Ρυθμίσεων, Πίνακα Καταργούμενων – Τροποποιούμενων Διατάξεων, την Ειδική Έκθεση (άρθρο 75 § 3 του Συντάγματος) για τον τρόπο κάλυψης των δαπανών και την Έκθεση του Γενικού Λογιστηρίου του Κράτους (άρθρο 75 § 1 του Συντάγματος) που καθορίζει τη δαπάνη, η οποία τυχόν προκαλείται από την ψήφισή του.
- Από τον Πρόεδρο της Βουλής παραπέμπεται για συζήτηση είτε στην Ολομέλεια είτε στα Τμήματα διακοπής των εργασιών της Βουλής είτε στις διαρκείς επιτροπές(άρθρο 72 του Συντάγματος).
- Αν παραπεμφθεί στη Διαρκή Επιτροπή, ψηφίζεται και εισάγεται ακολούθως στην Ολομέλεια, όπου συζητείται και ψηφίζεται σε μία μόνο συνεδρίαση, ενιαία επί της αρχής, κατ' άρθρο και στο σύνολο.

2) Ποια είναι η διαδικασία ψήφισης μιας τροπολογίας;

Η τροπολογία υπογράφεται από τους βουλευτές ή τους Υπουργούς που την υποβάλλουν και κατατίθεται στην αρμόδια υπηρεσία της Βουλής. Πρέπει να

κατατεθεί τρεις τουλάχιστον ημέρες πριν από την έναρξη της συζήτησης του νομοσχεδίου το οποίο αφορά στην Ολομέλεια, στο Τμήμα διακοπής των εργασιών της Βουλής ή στην αρμόδια διαρκή επιτροπή, συνοδεύεται δε από σύντομη αιτιολογική έκθεση. Εάν επιφέρει επιβάρυνση του κρατικού προϋπολογισμού διαβιβάζεται πριν από τη συζήτηση στο Γενικό Λογιστήριο του Κράτους για την ειδική έκθεση των δαπανών. Στη συνέχεια, συζητείται, ψηφίζεται και ενσωματώνεται στο τελικό κείμενο του νόμου.

Τροπολογία άσχετη με το κύριο αντικείμενο του σχεδίου νόμου δεν εισάγεται για συζήτηση.

3) Οι Διεθνείς Συμβάσεις από την επικύρωσή τους με νόμο υπερισχύουν κάθε άλλης αντίθετης διάταξης νόμου;

Ναι. Σύμφωνα με το άρθρο 28 του Συντάγματος οι διεθνείς συμβάσεις από την επικύρωσή τους με νόμο και τη θέση τους σε ισχύ, αποτελούν αναπόσπαστο μέρος του εσωτερικού ελληνικού δικαίου και υπερισχύουν από κάθε άλλη αντίθετη διάταξη νόμου, εφόσον αποτελούν νεώτερο νόμο, πλην των διατάξεων του Συντάγματος.

4) Πώς ενσωματώνονται στο εσωτερικό δίκαιο οι κανονισμοί και οι οδηγίες της Ευρωπαϊκής Ένωσης;

Οι κανονισμοί της Ευρωπαϊκής Ένωσης έχουν γενική ισχύ σε όλα τα Κράτη-Μέλη, είναι δεσμευτικοί και ισχύουν άμεσα σε κάθε Κράτος-Μέλος.

Οι οδηγίες δεσμεύουν τα Κράτη-Μέλη, όμως οι Εθνικές Κυβερνήσεις μπορούν να επιλέξουν τον τρόπο ενσωμάτωσης.

Στην Ελλάδα η ενσωμάτωση γίνεται με νόμο, Προεδρικό Διάταγμα ή με Υπουργική απόφαση.

5) Τι ακολουθεί την ψήφιση ενός νόμου από τη Βουλή;

Μετά την υπογραφή του από τους συναρμόδιους υπουργούς, ο Πρόεδρος της Δημοκρατίας εκδίδει και δημοσιεύει το νόμο, που έχει ψηφιστεί από τη Βουλή μέσα σε ένα μήνα από την ψήφισή του.

6) Ποιος ο ρόλος του Υπουργείου Δικαιοσύνης στη διαδικασία προώθησης των νόμων για δημοσίευση από το Εθνικό Τυπογραφείο;

Στο Υπουργείο Δικαιοσύνης με το Διάταγμα 261/3.9.1843 έχει ανατεθεί η τήρηση της Μεγάλης Σφραγίδας του Κράτους.

Οι πρωτότυποι νόμοι, μετά την υπογραφή από τον Πρόεδρο της Δημοκρατίας, αποστέλλονται στο Υπουργείο Δικαιοσύνης όπου λαμβάνουν αριθμό και αφού θεωρηθούν από τον Υπουργό Δικαιοσύνης, τίθεται η Μεγάλη Σφραγίδα του Κράτους. Ακριβές αντίγραφο αυτών αποστέλλεται για δημοσίευση στο Εθνικό Τυπογραφείο. Τα πρωτότυπα και οι αιτιολογικές εκθέσεις όλων των νόμων που εκδίδονται από το ελληνικό κράτος φυλάσσονται στο Υπουργείο Δικαιοσύνης.

7) Πότε αρχίζει να ισχύει ένας νόμος;

Ο ίδιος ο νόμος ορίζει τον χρόνο έναρξης της ισχύος του. Διαφορετικά η έναρξη της ισχύος του ορίζεται από το άρθρο 103 του Εισαγωγικού Νόμου του Αστικού Κώδικα σε 10 μέρες από την δημοσίευσή του στην Εφημερίδα της Κυβερνήσεως.

8) Πότε αρχίζει να ισχύει μία Σύμβαση;

Η ισχύς του νόμου που κυρώνει τη Σύμβαση αρχίζει κατά κανόνα από τη δημοσίευσή του στην Εφημερίδα της Κυβερνήσεως, η σύμβαση δε παράγει έννομα αποτελέσματα από την ημερομηνία που η ίδια ορίζει σε διάταξή της.

9) Πού μπορείτε να αναζητήσετε ένα νόμο, μια αιτιολογική έκθεση ή τον αριθμό του φύλλου της Εφημερίδας της Κυβερνήσεως που δημοσιεύθηκε;

Μπορείτε να απευθυνθείτε στο Τμήμα Νομοπαρασκευαστικού Έργου του Υπουργείου Δικαιοσύνης, Διαφάνειας και Ανθρωπίνων Δικαιωμάτων, Μεσογείων 96, τηλ.: 210 7767256. Στο site της Βουλής www.hellenicparliament.gr υπό την επιλογή "Νομοθετικό Έργο"/υποεπιλογή "Αναζήτηση", μπορείτε να αναζητήσετε το κείμενο νόμων και αιτιολογικών εκθέσεων από την Η' Κοινοβουλευτική Περίοδο (22.10.1993) έως σήμερα. Επίσης στο site του Εθνικού Τυπογραφείου www.et.gr υπό την επιλογή "Αναζητήσεις"/υποεπιλογή "Νόμοι και Διατάγματα" μπορείτε να αναζητήσετε τους νόμους και τα Διατάγματα που έχουν δημοσιευθεί από το 1890 έως σήμερα.

10) Πού μπορείτε να αγοράσετε το φύλλο της Εφημερίδας της Κυβερνήσεως, που περιέχει το νόμο ή το διάταγμα ή την υπουργική απόφαση που σας ενδιαφέρει;

Η Εφημερίδα της Κυβερνήσεως τυπώνεται και πωλείται σε έντυπη μορφή μόνον από το Εθνικό Τυπογραφείο που βρίσκεται στην Αθήνα, στην οδό Καποδιστρίου 34 τηλ.:2105279000 ή 1464 και στα περιφερειακά γραφεία πώλησης. Η τιμή για τα ΦΕΚ από 1 μέχρι 40 σελίδες είναι 1 ευρώ και για τα ΦΕΚ από 40 σελίδες και πάνω, η τιμή προσαυξάνεται κατά 0,20 ευρώ για κάθε οκτασέλιδο. Η διάθεση των ΦΕΚ είναι δωρεάν μέσω της ιστοσελίδας του Εθνικού Τυπογραφείου (www.et.gr).

11) Πού μπορείτε να ενημερωθείτε για τους ισχύοντες νόμους του Υπουργείου Δικαιοσύνης και τις πρόσφατες τροποποιήσεις τους;

Μπορείτε να απευθυνθείτε στο Τμήμα Νομοπαρασκευαστικού Έργου του Υπουργείου Δικαιοσύνης, Διαφάνειας και Ανθρωπίνων Δικαιωμάτων, Μεσογείων 96, τηλ.: 210 7767256 ή μέσω της ιστοσελίδας του Υπουργείου (www.ministryofjustice.gr).

12) Πιστεύετε ότι κάποιος νόμος πρέπει να τροποποιηθεί;

Μπορείτε να το προτείνετε στο αρμόδιο υπουργείο. Αρμόδιο είναι το υπουργείο που συντάξε το νόμο και τον πρότεινε στη Βουλή.